

Η γρήγορη μόδα (fast fashion) και οι επιπτώσεις της στο περιβάλλον

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η γρήγορη μόδα αποτελεί στις μέρες μας αναπόσπαστο μέρος των αγοραστικών επιλογών των καταναλωτών, ιδίως των νέων. Πολλοί, όμως, γνωρίζουν μόνο τις μοδάτες και φθηνές επιλογές που αυτή προσφέρει, αγνοώντας το περιβαλλοντικό αποτύπωμα που αφήνει. Σε όλες τις μεγάλες πόλεις, όπως και στην Αθήνα, η πληθώρα καταστημάτων γρήγορης μόδας μοιάζει με μια «καταιγίδα» που παρασέρνει τους καταναλωτές σε μια πρόκληση που αφορά όχι μόνο τον πλανήτη αλλά και τον άνθρωπο. Σε αυτό το «τρελό ταξίδι» για περισσότερα, φθηνότερα και πιο ... γρήγορα ρούχα, η ποιότητα έχει περάσει σε δεύτερη μοίρα και η περιβαλλοντική καταστροφή γίνεται ολοένα και πιο εμφανής.

Η γρήγορη μόδα, ως έννοια, αναφέρεται στην πρακτική των εταιρειών να κατασκευάζουν και να παράγουν ρούχα και αξεσουάρ που ανταποκρίνονται άμεσα στις τρέχουσες τάσεις της μόδας, ακολουθώντας την πιο οικονομική και αποδοτική διαδικασία παραγωγής. Στη γρήγορη μόδα, όμως, χρησιμοποιούνται φθηνά υλικά που φθείρονται πιο γρήγορα, πράγμα που οδηγεί σε πιο συχνή κατανάλωση διότι αρκετά από αυτά τα ρούχα καταλήγουν στα σκουπίδια πολύ πιο γρήγορα, αυξάνοντας τον όγκο των σκουπιδιών στις χωματερές και άρα το περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Ειδικά οι νέοι, που τείνουν να αγαπούν την ποικιλία και τις αλλαγές, καταφεύγουν σχεδόν συστηματικά σε ρούχα γρήγορης μόδας, δεδομένου ότι είναι και πιο οικονομικά.

Η ΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Σε μια προσπάθεια να διερευνήσει τη στάση των εφήβων απέναντι στη γρήγορη μόδα, η περιβαλλοντική ομάδα του 6^{ου} Γενικού Λυκείου Αθηνών διεξήγαγε μία έρευνα μέσω ερωτηματολογίων σε εφήβους 15-18 ετών. Από αυτή προέκυψε ότι οι περισσότεροι έφηβοι (76%) γνωρίζουν τι είναι η γρήγορη μόδα, παρόλα αυτά το 51% έχει περισσότερες από 11 κοντομάνικες μπλούζες στην ντουλάπα του. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι το 56% αγοράζει συνήθως ρούχα από βαμβάκι ή δέρμα, ενώ ένα μεγάλο ποσοστό (41%) αγοράζει ρούχα από πολυεστέρα και συνθετικά υλικά που είναι πιο βλαβερά για το περιβάλλον. Το 60% των ερωτηθέντων δήλωσε ότι ενδιαφέρεται περισσότερο για την τιμή των ρούχων που αγοράζει και μόλις το 2% για το εάν τα ρούχα που αγοράζει είναι φιλικά προς το περιβάλλον. Διαπιστώθηκε, επίσης, ότι μόλις το 33% θα ήταν διατεθειμένο να πληρώσει περισσότερα χρήματα για ένα ρούχο που θα ήταν πιο φιλικό προς το περιβάλλον, ενώ το 68% δεν έχει ψωνίσει ποτέ από κατάστημα μεταχειρισμένων ρούχων (second-hand shop). Η στατιστική αποτύπωση των ευρημάτων της έρευνας φαίνεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ που βρίσκεται στο τέλος του άρθρου.

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Τα ευρήματα της έρευνας συνηγορούν προς το γεγονός ότι οι έφηβοι ενδιαφέρονται πιο πολύ για την «εικόνα» τους και λιγότερο για την επίδραση που οι ενδυματολογικές τους επιλογές μπορεί να έχουν στο περιβάλλον, αφού μόλις το 25% των ερωτηθέντων ανακυκλώνει τα ρούχα που φθείρονται. Η διαπίστωση αυτή συμφωνεί και με στοιχεία που παρουσίασε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον

Ιούλιο του 2023, τα οποία δείχνουν ότι λιγότερο από το **25%** των 5,2 εκατομμυρίων τόνων απορριμμάτων ρούχων ανακυκλώνεται στην Ευρώπη. Έτσι, εκατομμύρια τόνοι καταλήγουν σε χωματερές κάθε χρόνο. Επίσης, η μαζική παραγωγή και οι μεταφορές των ρούχων από το εξωτερικό ρυπαίνουν το περιβάλλον συνεχώς με εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα. Παράλληλα, τα υφάσματα παράγουν τα περισσότερα αέρια θερμοκηπίου ανά μονάδα υλικού που χρησιμοποιείται. Η Διακυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή ισχυρίζεται ότι η κλωστοϋφαντουργία προκαλεί το **10%** των παγκόσμιων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου. Επιπλέον, η κλωστοϋφαντουργία χρησιμοποιεί πάνω από 15.000 διαφορετικές χημικές ουσίες κατά τη διαδικασία κατασκευής, ξεκινώντας κατά την παραγωγή ινών. Τα χημικά που χρησιμοποιούνται διαλύονται στο έδαφος προκαλώντας μείωση της βιοποικιλότητας και της γονιμότητας του εδάφους, διακόπτοντας τις βιολογικές διεργασίες και καταστρέφοντας μικροοργανισμούς, φυτά και έντομα.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Γίνεται αντιληπτό, επομένως, ότι το πρόβλημα της μόλυνσης του περιβάλλοντος μέσω της γρήγορης μόδας πρέπει άμεσα να περιοριστεί, ξεκινώντας σε τοπικό επίπεδο. Λύσεις υπάρχουν και είναι αρκετές. Για παράδειγμα, η τοποθέτηση κάδων ανακύκλωσης ρούχων στις γειτονιές συμβάλλει στο να μην πετιούνται πολλά ρούχα, άρα στη μείωση του όγκου των σκουπιδιών στις χωματερές. Επίσης, αντί τα «άχρηστα» ρούχα να πετιούνται, μπορούν να επαναχρησιμοποιούνται είτε από ανθρώπους που τα έχουν ανάγκη είτε για άλλες χρήσεις, διαφορετικές από την αρχική, όπως για το καθάρισμα του σπιτιού. Αυτό που είναι βέβαιο είναι ότι και σε αυτήν την περίπτωση η **ενημέρωση**, κυρίως των νέων, είναι η λέξη-κλειδί.

Για το σκοπό αυτό η περιβαλλοντική ομάδα του σχολείου αποφάσισε να αναλάβει δράση. Μέλη της κατέγραψαν σε χάρτη της περιοχής του Νέου Κόσμου τα σημεία που βρίσκονται κάδοι ανακύκλωσης ρούχων. Ο σχετικός χάρτης αναρτήθηκε στο πολιτιστικό blog του σχολείου (<http://6okynosarges.blogspot.com/>) για την καλύτερη ενημέρωση της ευρύτερης σχολικής κοινότητας αλλά και κάθε ενδιαφερόμενου. Επίσης, δημιουργήθηκαν αφίσες στις οποίες παρουσιάστηκαν διάφοροι τρόποι με τους οποίους μπορεί ο καθένας να συμβάλει στη μείωση των απορριμμάτων που δημιουργούνται από τα ρούχα, οι οποίες αναρτήθηκαν σε διάφορα σημεία του σχολείου.

Η αρχή είναι το ήμισυ του παντός και η ομάδα μας έκανε το πρώτο βήμα. Ελπίζουμε να ακολουθήσουν κι άλλοι.

Πηγές που χρησιμοποιήθηκαν:

- ❓ <https://www.instyle.gr/moda/shopping/fast-fashion-ti-einai-telika-i-grigori-moda-kai/>
- ❓ <https://www.tanea.gr/2023/09/05/economy/koursa-apo-tis-etaireies-grigoris-modas-gia-meiosi-ton-apovlition-se-rouxa/>
- ❓ <https://ecotivity.gr/2020/05/07/fast-fashion-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B5%CF%80%CE%B9%CF%80%CF%84%CF%8E%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82-%CF%83%CF%84%CE%BF-%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B9%CE%B2%CE%AC%CE%BB%CE%BB%CE%BF%CE%BD/>

(Συντελεστές άρθρου: Αληφαντάρου Λυδία, Βαρνάβα Αλεξάνδρα, Γκουρνέλου

Μαρίνα, Κόλλια Νεφέλη
Στατιστική ανάλυση: Σιώκας Γιώργος, Τοτάζι Κωνσταντίνος)